

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

303 WET van 30 mei 1968, houdende vaststelling
Leerplichtwet 1969.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de Leerplichtwet (Stb. 1900, 111) dient te worden vervangen door een nieuwe wettelijke regeling, die is aangepast aan het huidige onderwijsbestel en een kortere procedure bevat voor de bestrijding van het onwettig schoolverzuim, en dat het wenselijk is de leerplichtige leeftijd met een jaar te verlengen en in de Arbeidswet 1919 daarmee verband houdende wijzigingen aan te brengen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

§ 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet verstaat onder:

a. „Onze minister”: Onze minister van onderwijs en wetenschappen;

b. „school”:

1. een openbare of een uit de openbare kas bekostigde bijzondere dagschool voor gewoon lager onderwijs, buitengewoon onderwijs of voortgezet onderwijs;

2. een ingevolge artikel 56 van de Wet op het voortgezet onderwijs aangewezen bijzondere dagschool voor voortgezet onderwijs;

3. een andere dagschool die, wat de inrichting van het onderwijs en de bevoegdheden van de leraren betreft, overeenkomt met een van de onder 1 genoemde scholen;

4. een andere, voor de toepassing van deze wet door Onze minister erkende inrichting van onderwijs;

c. „hoofd”: hij die met de leiding van de school is belast;

d. „ambtenaar”: de ambtenaar, bedoeld in artikel 16.

§ 2. Leerplicht

Artikel 2. Degene die het gezag over een kind uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een kind heeft belast, zijn, ieder voor zover hij daarvoor verantwoordelijk kan worden geacht, verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet te zorgen, dat het kind als leerling van een school is ingeschreven en deze school na inschrijving geregeld bezoekt.

Artikel 3. 1. De verplichting om te zorgen, dat een kind als leerling van een school is ingeschreven, begint op 1 augustus van het jaar waarin het kind de leeftijd van zes jaar en acht maanden bereikt, en eindigt

a. aan het einde van het leerjaar na afloop waarvan het kind ten minste negen leerjaren aan een of meer scholen heeft doorlopen;

b. aan het einde van het leerjaar waarin het kind de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt.

2. Een kind dat op een school voor gewoon lager onderwijs in een hoger leerjaar wordt geplaatst, wordt geacht het lagere leerjaar of de lagere leerjaren te hebben doorlopen.

Artikel 4. 1. De verplichting om te zorgen, dat een kind de school waar het als leerling is ingeschreven, geregeld bezoekt, begint op de dag waarop het na inschrijving op die school kan plaats nemen, en eindigt tegelijk met de verplichting om te zorgen, dat het als leerling van een school is ingeschreven.

2. Het schoolbezoek vindt geregeld plaats, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd.

§ 3. Vrijstellingen

Artikel 5. De in artikel 2 bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een kind als leerling van een school is ingeschreven, zolang

a. het kind op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school te worden toegelaten;

b. zij tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning – of, indien zij geen vaste verblijfplaats hebben, op alle binnen Nederland – gelegen scholen waarop het kind geplaatst zou kunnen worden, overwegend bezwaar hebben;

c. het kind als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland is ingeschreven en deze inrichting geregeld bezoekt.

Artikel 6. 1. De in artikel 2 bedoelde personen kunnen zich slechts beroepen op vrijstelling, indien zij aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar het kind in het bevolkingsregister is opgenomen, dan wel aan Onze minister, indien het kind is opgenomen in het centrale bevolkingsregister, hebben kennis gegeven, voor welk kind en op welke grond zij daarop aanspraak menen te mogen maken.

2. Deze kennisgeving moet, zolang aanspraak op vrijstelling wordt gemaakt, ieder jaar vóór 1 juli opnieuw worden ingediend.

3. Het tweede lid is niet van toepassing, indien uit de in artikel 7 bedoelde verklaring van een arts blijkt, dat het kind nooit geschikt zal zijn een school te bezoeken.

Artikel 7. Een beroep op vrijstelling op grond van artikel 5 onder *a* kan slechts worden gedaan, indien bij de kennisgeving een verklaring is overgelegd van een arts of van een academisch gevormd psycholoog waaruit blijkt, dat en waarom deze het kind niet geschikt acht om tot een school te worden toegelaten. Deze verklaring mag niet ouder zijn dan drie maanden.

Artikel 8. 1. Een beroep op vrijstelling op grond van artikel 5 onder *b* kan slechts worden gedaan, indien de kennisgeving de verklaring bevat, dat tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning – of, bij het ontbreken van een vaste verblijfplaats, op alle binnen Nederland – gelegen scholen waarop het kind geplaatst zou kunnen worden, overwegend bezwaar bestaat.

2. Deze verklaring is niet geldig, indien het kind in het jaar, voorafgaande aan de dagtekening van de kennisgeving, geplaatst is geweest op een school van de richting waartegen bezwaar wordt gemaakt.

Artikel 9. Een beroep op vrijstelling op grond van artikel 5 onder *c* kan slechts worden gedaan, indien bij de kennisgeving een verklaring is overgelegd van het hoofd van de in-

richting van onderwijs waaruit blijkt, dat het kind als leerling van deze inrichting is ingeschreven en haar geregeld bezoekt.

Artikel 10. Op verzoek van de in artikel 2 bedoelde personen wordt een kind binnen de in artikel 3, eerste lid, omschreven leerplichtige leeftijd door het hoofd van de school slechts van de lijst der leerlingen afgevoerd

- a. wegens inschrijving van het kind op een andere school;
- b. wegens vrijstelling op een der gronden, genoemd in artikel 5, nadat aan het hoofd gebleken is, dat aan de artikelen 6 tot en met 9 is voldaan.

Artikel 11. De in artikel 2 bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat het kind de school waarop het is ingeschreven, geregeld bezoekt, zolang

- a. de school is gesloten of het onderwijs is geschorst;
- b. bij of op grond van algemeen verbindende voorschriften het bezoeken van de school is verboden;
- c. het kind bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school is ontzegd;
- d. het kind wegens ziekte verhinderd is de school te bezoeken;
- e. het kind wegens vervulling van godsdienstplichten verhinderd is de school te bezoeken;
- f. het kind door andere gewichtige omstandigheden verhinderd is de school te bezoeken.

Artikel 12. Een beroep op vrijstelling wegens ziekte van het kind kan slechts worden gedaan, indien daarvan binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering aan het hoofd van de school kennis is gegeven, zo mogelijk met opgave van de aard van de ziekte.

Artikel 13. Een beroep op vrijstelling wegens vervulling van godsdienstplichten kan slechts worden gedaan, indien daarvan uiterlijk twee dagen vóór de verhindering aan het hoofd van de school kennis is gegeven.

Artikel 14. 1. Een beroep op vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden kan slechts worden gedaan, indien het hoofd van de school op verzoek van de in artikel 2 bedoelde personen verlof heeft verleend, dat het kind de school tijdelijk niet bezoekt.

2. Indien geen verlof is gevraagd, kan het hoofd van de school alsnog verlof verlenen, indien hem binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering de redenen daarvan worden medegedeeld.

3. Indien het verlof ten aanzien van hetzelfde kind wordt verleend voor meer dan tien dagen per schooljaar, is de goedkeuring vereist van de ambtenaar binnen wiens ambtsgebied de school is gelegen.

Artikel 15. In andere gevallen dan genoemd in artikel 5 kan Onze minister op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de in artikel 2 opgelegde verplichtingen, indien wordt aangetoond, dat het kind op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

§ 4. Toezicht op de naleving van de wet

Artikel 16. 1. Het toezicht op de naleving van deze wet is opgedragen aan burgemeester en wethouders. Zij wijzen daartoe een of meer ambtenaren aan.

2. Alvorens hun ambt te aanvaarden, leggen deze ambtenaren in handen van de burgemeester de eed of de belofte af, waarvan het formulier door Onze minister wordt vastgesteld.

3. Deze ambtenaren hebben steeds toegang tot de scholen en zijn bevoegd personen te horen, ook wanneer deze buiten hun ambtsgebied woon- of verblijfplaats hebben.

Artikel 17. Gemeenschappelijke regelingen betreffende het toezicht op de naleving van deze wet, alsmede wijziging of intrekking daarvan, worden mede ter kennis gebracht van Onze minister en van de hoofden van de scholen in de gemeenten die bij de regeling zijn aangesloten.

Artikel 18. 1. De hoofden van de scholen geven aan burgemeester en wethouders binnen zeven dagen kennis van de in- en afschrijving van leerlingen ten aanzien van wie de verplichting, bedoeld in artikel 2, nog niet is geëindigd.

2. Zij geven aan burgemeester en wethouders en aan de ambtenaar alle inlichtingen die deze in verband met de uitvoering van deze wet verlangen.

Artikel 19. Burgemeester en wethouders controleren, of de kinderen die in het gemeentelijk bevolkingsregister zijn opgenomen en nog leerplichtig zijn, als leerling van een school zijn ingeschreven.

Artikel 20. 1. Onze minister controleert, of de kinderen die in het centrale bevolkingsregister zijn opgenomen en nog leerplichtig zijn, als leerling van een school zijn ingeschreven.

2. Blijkt hem, dat een leerplichtig kind niet als leerling van een school is ingeschreven, zonder dat een grond voor vrijstelling aanwezig is, dan geeft hij daarvan terstond kennis aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar het kind verblijft.

Artikel 21. Indien aan het hoofd van de school blijkt, dat een op de school ingeschreven leerling die nog leerplichtig is, zonder geldige reden de school verzuimt, geeft hij hiervan binnen drie dagen kennis aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de in artikel 2 bedoelde personen woon- of verblijfplaats hebben.

Artikel 22. 1. Indien blijkt, dat een leerplichtig kind niet als leerling van een school is ingeschreven, zonder dat een grond voor vrijstelling aanwezig is, of indien een kennisgeving is ontvangen, als bedoeld in artikel 20, tweede lid, of artikel 21, stelt de ambtenaar vanwege burgemeester en wethouders een onderzoek in. Hij hoort de in artikel 2 bedoelde personen.

2. Blijkt aan de ambtenaar, dat de in artikel 2 bedoelde personen weigeren het kind als leerling van een school in te laten schrijven of dat zij niet zorgen, dat het kind de school geregeld bezoekt, zonder dat zij op grond van de artikelen 5 of 11 van deze verplichtingen zijn vrijgesteld, dan zendt hij proces-verbaal van zijn bevindingen aan de officier van justitie.

3. Indien de in artikel 2 bedoelde personen reeds eerder zijn veroordeeld wegens het niet nakomen van de verplichting, opgelegd in dat artikel, zendt de ambtenaar een afschrift van het proces-verbaal aan de raad voor de kindbescherming.

Artikel 23. Indien aan het hoofd van de school of aan de ambtenaar blijkt, dat een leerplichtig kind in strijd met de voorschriften van de Arbeidswet 1919 arbeid verricht, geven zij hiervan terstond kennis aan het districtshoofd van de arbeidsinspectie.

Artikel 24. Ambtenaren der politie zijn bevoegd een kind dat zij onder schooltijd op een voor het publiek toegankelijke plaats aantreffen, te brengen naar het hoofd van de school waarop het kind als leerling is ingeschreven.

Artikel 25. 1. Burgemeester en wethouders brengen jaarlijks verslag uit aan gedeputeerde staten over de naleving van deze wet in hun gemeente.

2. Gedeputeerde staten brengen jaarlijks verslag uit aan Onze minister over de naleving van deze wet in hun provincie.

§ 5. Strafbepalingen

Artikel 26. 1. De in artikel 2 bedoelde personen die de in dat artikel opgelegde verplichtingen niet nakomen, worden gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

2. Indien tijdens het plegen van het feit nog geen jaar is verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, wordt hij gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

3. Bij tweede of volgende herhaling, gepleegd telkens binnen een jaar, nadat de laatste veroordeling onherroepelijk is geworden, wordt hechtenis van ten hoogste drie maanden opgelegd.

Artikel 27. 1. Het hoofd van de school dat niet voldoet aan een der verplichtingen, opgelegd in de artikelen 18 en 21, dat onjuiste of onvolledige inlichtingen verstrekt of zonder goedkeuring van de ambtenaar gedurende meer dan tien dagen per schooljaar voor een kind verlof verleent de school te verzuimen wegens gewichtige omstandigheden, als bedoeld in artikel 11 onder *f*, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

2. Indien tijdens het plegen van dit feit nog geen jaar is verlopen, sedert een vroegere veroordeling wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, wordt hij gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

3. Bij tweede of volgende herhaling, gepleegd telkens binnen een jaar, nadat de laatste veroordeling onherroepelijk is geworden, wordt hechtenis van ten hoogste drie maanden opgelegd.

Artikel 28. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

§ 6. Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 29. 1. Onze minister geeft nadere voorschriften ter uitvoering van deze wet en stelt het model vast van de kennisgevingen en mededelingen, bedoeld in de artikelen 6, 18 en 21.

2. De formulieren van de kennisgevingen en mededelingen, bedoeld in de artikelen 6, 18 en 21, zijn voor de belanghebbenden kosteloos ter gemeentesecretarie verkrijgbaar.

Artikel 30. De Leerplichtwet (*Stb.* 1900, 111) en de ter uitvoering daarvan gegeven voorschriften worden ingetrokken met ingang van 1 januari 1969.

Artikel 31. 1. Deze wet kan worden aangehaald als „Leerplichtwet 1969”. Zij treedt in werking op 1 januari 1969, met uitzondering van de artikelen 34 tot en met 36, die in werking treden op het tijdstip, bedoeld in artikel 32, eerste lid.

2. De in artikel 2 bedoelde personen zijn tot 1 augustus 1969 vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een kind als leerling van een school is ingeschreven, indien zij op 31 december 1968 waren vrijgesteld van de verplichting, opgelegd in artikel I van de Leerplichtwet, of indien zij die verplichting nakwamen en blijven nakomen door te zorgen, dat het kind voldoende huisonderwijs geniet.

Artikel 32. 1. Tot een door Ons te bepalen tijdstip wordt in artikel 3, eerste lid, in de plaats van „negen leerjaren” en „zestien jaar” gelezen respectievelijk „acht leerjaren” en „vijftien jaar”.

2. De in artikel 2 bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichtingen opgelegd in artikel 2, indien het kind op het tijdstip, bedoeld in het vorige lid, ten minste acht jaar leerling is geweest van een of meer scholen of de leeftijd van vijftien jaar heeft bereikt.

Artikel 33. In de Lager-onderwijswet 1920¹⁾ worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In artikel 11, tweede lid, wordt in plaats van „de leeftijd” gelezen: het tijdstip.

B. Artikel 55 onder *m* wordt gelezen:

m. die van het plaatselijk toezicht;

Artikel 34. Artikel 2, tweede lid, van de Schoolgeldwet¹⁾ wordt gelezen:

2. Evenmin wordt schoolgeld geheven voor het verstrekken van onderwijs aan leerlingen van het eerste tot en met het derde leerjaar van scholen voor voortgezet onderwijs die aansluiten op het gewoon lager onderwijs.

Artikel 35. In de Arbeidswet 1919²⁾ worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 1, vijfde lid, wordt gelezen:

5. Onder „arbeid” verstaat deze wet mede alle werkzaamheden in enig beroep door een jeugdig persoon beneden 15 jaar of nog leerplichtig buiten een onderneming verricht.

B. Artikel 9 wordt gelezen:

Artikel 9. Een jeugdig persoon beneden 15 jaar of nog leerplichtig mag geen arbeid verrichten, noch werkzaamheden in enig beroep op grond van het bepaalde in artikel 1, eerste lid onder *c*, niet als arbeid zijn aan te merken.

C. Artikel 9bis wordt gelezen:

Artikel 9bis. 1. Het districtshoofd, of in beroep ingevolge het derde lid Onze minister, kan schriftelijk en voorwaardelijk of onvoorwaardelijk vergunning verlenen, dat een jeugdig persoon beneden 15 jaar of nog leerplichtig buiten fabrieken of werkplaatsen in het belang van de kunst, de wetenschap of het onderwijs arbeid verricht in afwijking van het bepaalde bij artikel 9.

2. Voor het verlenen van een vergunning, als bedoeld in het eerste lid, behoeft het districtshoofd de machtiging van de Directeur-Generaal van de Arbeid.

3. Tegen de beschikking van het districtshoofd op een verzoek om een vergunning, als bedoeld in het eerste lid, kunnen belanghebbenden binnen 14 dagen na de dagtekening der beschikking in beroep komen bij Onze minister. Wordt in beroep de beschikking gewijzigd, dan treedt de gewijzigde beschikking in de plaats van die, waartegen beroep is ingesteld.

D. Artikel 12, zesde lid, vervalt.

E. Artikel 67, zevende lid, wordt gelezen:

7. Voor personen beneden 15 jaar of nog leerplichtig worden geen arbeidskaarten afgegeven.

F. In artikel 74, vijfde lid, wordt in plaats van „een jeugdig persoon beneden 15 jaar” gelezen: een jeugdig persoon beneden 15 jaar of nog leerplichtig.

G. In artikel 79bis wordt in plaats van „een jeugdig persoon beneden 15 jaar” gelezen: een jeugdig persoon beneden 15 jaar of nog leerplichtig.

H. Artikel 88, tweede lid, wordt gelezen:

2. Het bepaalde in artikel 9 geldt niet ten aanzien van het tussen 7 uur des voormiddags en 6 uur des namiddags verrichten van lichte arbeid door leerlingen van 14 jaar en ouder van een school voor lager beroepsonderwijs of van een school voor buitengewoon onderwijs, voor zover deze arbeid onderdeel uitmaakt van het leerplan van de school.

¹⁾ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 30 juni 1967 (*Stb.* 386).

²⁾ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 30 juni 1967 (*Stb.* 377).

Artikel 36. De vóór het tijdstip, bedoeld in artikel 32, eerste lid, verleende vergunningen en ontheffingen op grond van artikel 9*bis* van de Arbeidswet 1919 blijven van kracht.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven ten Paleize Soestdijk, 30 mei 1968.

JULIANA.

*De staatssecretaris van onderwijs
en wetenschappen,*
GROSHEIDE.

*De minister van sociale zaken
en volksgezondheid,*
B. ROOLVINK.

De minister van landbouw en visserij,
P. J. LARDINOIS.

Uitgegeven de twintigste juni 1968.

De Minister van Justitie,
C. H. F. POLAK.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Bijl. Hand. II 1967, 9039;

Bijl. Hand. II 67/68, 9039; Hand. II 67/68, bladz. 1275—1284, 1286

—1301, 1336—1357, 1370—1372;

Bijl. Hand. I 67/68, 9039; Hand. I 67/68, bladz. 747—761.